

Jutranja izdaja.

352. številka.

V Ljubljani, v petek, dan 21. oktobra 1910.

Cena 4 vinarje.

Letnik XLIII.

SLOVENSKI NAROD

Jutranja izdaja v Ljubljani:

vse leto	K 12-
" 6-	"
" 3-	"
" 1-10	"

Dopisi naj se frankirajo. Rokopisi se ne vračajo.

Uredništvo: Knaflova ulica št. 5, (v pritličju levo), telefon št. 34.

Izhaja vsak dan zjutraj.

Pesmozna številka 4 vinarje.

Inserati: 65 mm široka petit vrsta 14 vin. Pri večkratni inseriji po dogovoru.

Na pismena naročila brez istodobne vposlatve naročnine se ne ozira.

Jutranja izdaja po pošti za Avstro-Ograko:

vse leto	K 18-
" 9-	"
" 450	"
" 1-60	"
Za inozemstvo celo leto	28-

Upravnštvo: Knaflova ulica 5, (spodaj, dvojnično levo), telefon št. 85.

Najnovejše vesti. — Brzjavna in telefonska poročila „Slov. Narodu“.

Sklicevanje državnega zebra. — Češko-nemška sprava. — Rekonstrukcija kabineta.

F. — Dunaj, 21. oktobra. Skoraj gotovo je, da bo sklican državni zbor šele 23. novembra. Dva važna vročka sta pri tem merodajna. Navzlie vsem težkočam se namreč razvijajo pogajanja v narodno-politični komisiji v češkem deželnem zboru precej ugodno in upanje na sprejetje češko-nemške sprave je opravičeno. Časovno pa so pogajanja med Nemci in Čehi precej zaostala za gotovim, stavljenim rokom. Vlada hoče zatorej še dati posameznim pododsekom narodno-politične komisije v češkem deželnem zboru še 3 tedne časa za spravna pogajanja. Cel elaborat teh pogajanj naj bi potem prišel pred češki deželnim zbor, ki naj bi češko-nemško spravo perfektuiral s tem, da bi sprejel od narodnopolitične komisije mu predložene predloge. To vse pa se ne more zgoditi pred sredo novembra. Uspeh češko-nemške sprave pa bo imel — kakor znano — dalekosezne posledice na vse naše notranje politične razmere. Rekonstrukcija Bienerthovega kabineta je s češko-nemško spravo v najožji zvezzi. Ta rekonstrukcija kabineta pa bo že izvršena prej, predno se sestanejo poslane k državnozborskemu zasedanju, tako da bodo stopili pred državne poslane, ko se ti zopet snidejo v državnem zboru, novi reprezentanti najvišjih upravnih mest v državi. O novih možeh na ministrskih stolih že danes govoriti, bi bilo prezgodaj in odveč. Toliko pa je gotovo, da bodo dobili Čehi v novem kabinetu primerno zastopstvo in da bodo oddani tudi portfelji ministrov krajjanov.

Spor v avstrijski socijalni demokraciji.

S. — Dunaj, 21. oktobra. Pri včerajnjem zborovanju socijalno-demokratično strokovne organizacije je bila sprejeta resolucija, ki obsoja stremljenje čeških socijalno - demokratičnih separatistov po samostojnosti, od Dunaja neodvisni strokovni organizaciji. Za resolucijo so bili tudi zastopniki slovenske socijalne demokracije: Sitar, Cobal, Kopač, Tokan, Kermelj, Kovač in Zore. Potem, ko je bila sprejeta resolucija, je prebral slovenski delegat Cobal izjavo, ki pravi, da jugoslovanski socijalni demokratje ne odobravajo češkega socijalno - demokratičnega separatističnega gibanja, ter izjavlja, da jugoslovanski socijalni demokratje, stojec na stališču enotne strokovne organizacije gredo ramo ob rami z vsemi proletari za skupnimi cilji. V tej izjavi pozivljajo nadalje, da naj v slučaju neugodne rešitve spora s češkimi separatisti, dunajska socijalno - demokratična strokovna organizacija podvzame na veljaven način vse nadaljnje korake. Izjava slovenskih socijalnih demokratov, ki se sami imenujejo le zastopnike s juga (Vertreter aus dem Süden), je na pravila v čeških socijalno - demokra-

tičnih krogih najslabši vtisk in češki socijalni demokrati poudarjajo, kako ima ravno slovenska strokovna organizacija malo povoda, ogrevati se za centralno strokovno komisijo, ki se baš na slovenske želje ni nikdar ozirala. Sam Cobal je leta 1907. potrdil živo potrebo, da naj se v Ljubljani za slovensko strokovno organizacijo nastavi poseben strokovni tajnik in pri tej priliki je že tedaj omenjal, da se slovenski socijalni demokratje že sedem let bore za to potrebno institucijo. Minulo je deset let in centralna strokovna komisija se tudi po desetih letih na te zahteve slovenske socijalne demokracije ni nič ozirala. — Prej omenjena resolucija se je sprejela z vsemi 37 glasovi, namreč 26 nemškimi, 7 češkimi (na zborovanju so bile zastopane samo nižjeavstrijske češke centralistične krajevne organizacije), 1 slovenskim, 1 talijanskim, 1 poljskim in 1 rumunskim. Sprejetje te resolucije pomenen razkol v avstrijski socijalni demokraciji. — Nek češki socijalno-demokratični prvak, vprašan od dunajskega poročevalca »Slovenskega Naroda«: »Kaj je to za socijalno demokracijo?«, je odvrnil: »To pomenja isto, kar so delali Čehi, ko so Husa začgali.«

Afera Hraba v nižjeavstrijskem deželnem zboru.

S. — Dunaj, 21. oktobra. V včerajnji seji nižjeavstrijskega deželnega zebra je bil sprejet predlog preiskovalne komisije v takozvanji Hrabi aferi, naj se Hrabi izreče načrtovanja odsodba radi neosnovanih napadov na krščansko - socijalne člane deželnega zebra. — Liberalci in socijalni demokratje so glasovali proti.

Češko-nemška sprava.

B. — Praga, 21. oktobra. Komite referentov, ki se je pečal s posvetovanjem radi uredbe rabe jezika pri posameznih avtonomnih oblastih na Češkem, je svoja posvetovanja dokončal. Glede Prage se je že našel kompromisni predlog, ki temelji na soglasnem naziranju, da se glede Prage ne sme ugotoviti nikak privilegium odiosum in da se glede Prage ne sme drugače postopati, kakor pri drugih mestih.

Profesor Hanel umrl.

G. — Praga, 21. oktobra. Profesor nemškega prava na praški češki univerzi, Hanel, je včeraj v Snojmu umrl.

Socijalnodemokratične demonstracije v Brnu.

G. — Brno, 21. oktobra. Včeraj so se zopet ponovile socijalnodemokratične demonstracije proti davčnim načrtom finančnega odseka moravskega deželnega zebra. Na deželni hiši so socijalni demokrati pobili nekaj šip.

Poslanik Khevenhüller †.

G. — Dunaj, 21. oktobra. Avstrijski poslanik pri francoski vladi

grof Khevenhüller je včeraj umrl. Za njegovega naslednika se imenuje grofa Kinskega in avstrijskega poslanika v Haagu, grofa Wiedenbrusta. Imenuje se pa tudi kot njegov naslednik avstrijski poslanik v Petrogradu grof Berchtold ter grof Lützow.

Vodne ceste in Poljaki.

F. — Lvov, 21. oktobra. V klubu poljskih konzervativcev je finančni minister Bilinski zopet poudarjal, da vladi ni mogoče izvesti zakona iz leta 1901 glede vodnih cest. Poudarja se, da konservative in poljska ljudska stranka ne namerava delati finančnemu ministru Bilinskemu glede tega stališča vlade nikakih težkoč.

Demonstracije za volilno pravico v Lvovu.

G. — Lvov, 21. oktobra. Snoči so priredili socijalni demokratje velike demonstracije za uvedbo splošne in enake volilne pravice v deželnem zbor in občinski zastop. Vladal je pri demonstrativnem obhodu vzoren red in ob 9. je bila manifestacija končana.

Pogajanja radi fuziranja srbske narodne stranke prekinjena.

B. — Belgrad, 21. oktobra. Pogajanja radi fuziranja srbske narodne in narodne stranke so prekinjena, ker se stranki ne morete zediniti glede zastopstva v skupščini.

Srbska skupščina.

B. — Belgrad, 21. oktobra. Na predlog predsednika Nikolića je sklenila skupščina soglasno izreči kralju sočutje radi bolezni prestolonaslednika. Poslanec Stojan Novaković je postal interpelacijo glede zatiranja srbskih učiteljev v Macedoniji s strani turških oblastev. Minister zunanjih zadev dr. Milovan Milovanović bo danes na to interpelacijo odgovoril.

Bolezni srbskega prestolonaslednika Aleksandra.

B. — Belgrad, 21. oktobra. Včeraj popoldne ob 4. je bil izdan glede bolezni prestolonaslednika butelin, ki konstatira, da je prestolonaslednik obdržal hrano v želodecu. Pacienta se loti od časa do časa kolaps. Temperatura znaša 39-4°C, dihanje 40, udarec žile 110.

S. — Belgrad, 21. oktobra. Protiv včeretu se je stanje prestolonaslednika zopet poslabšalo. Pulz in dihanje sta bila hitrejša. Zdravnik se boje, da bi ti pojavi ne učinkovali neugodno na sreč. Tudi so moči prestolonaslednika nekoliko bolj opešale. Toda zdravnik kljub temu upajo, da bo močna prestolonaslednikova narava vse te napade zmagala.

Ruska carica bolna.

A. — Belgrad, 21. oktobra. Nemški listi poročajo, da boleha ruska carica, ki se nahaja v zdravilišču Nauheim, na celabilosti hrabteničnih živev. Uradno se razglaša, da se je bolezen mnogo zboljšala.

Hudi klerikalci.

G. — Bregenz, 21. oktobra. V včerajnji seji predstrelberškega deželnega zebra se je razpravljalo o nujnem predlogu, s katerim se izreka proti naprednemu shodu v Inomostu, ki je papeža kruto žalil, najhujše ogorčenje, ter pozivlje namestništvo, naj v bodoče enake napredne izgrede zabrani.

Kolera.

B. — Rim, 21. oktobra. V zadnjih 24. urah je zbolelo v Neapolju za kolero 9 oseb, umrlo jih je 5. V provinci neapoljski je zbolelo 9 oseb za kolero, umrlo 5, v Rimu je zbolela ena oseba in ena umrla, v Apuliji pa sta zboleli 2 osebi in ena umrla.

B. — Budimpešta, 21. oktobra. Na Ogrskem je zbolela v zadnjih 24. urah za kolero ena oseba in ena umrla.

B. — Trst, 21. oktobra. Namestništvo je izdalо komunike, v katerem se konstatira, da je Trst prost koler.

A. — Petrograd, 21. oktobra. V preteklem tednu je zbolelo na Rusku za kolero 422 oseb, umrlo pa 237 oseb.

Nova metoda za pridobitev radija.

O. — London, 21. oktobra. Na Angleškem se je baje iznašla nova metoda za pridobivanje radija. Po tej metodi se dobri v enem mesecu pol grama radija, to je toliko, kolikor se ga more pridobiti v vseh drugih deželah skupaj v dveh letih.

Kuga v Odesi.

A. — Odesa, 21. oktobra. Po daljšem presledku se je zopet tukaj pojavila kuga. Obolela sta za kugo dva dečka.

Spor med Anglijo in Nemško radi Perzije.

S. — Berolin, 21. oktobra. Londonski list »Standard« je baje izvedel da se vrše med dunajsko in berolinsko vlado pogajanja, da bi obe skupno postopali proti Angleški v Perziji. Nemčija zahteva sedaj od Avstrije, da se jej revanžira za zvestobo ob času bosanske aneksije. — Iz Monaka se glede teh vesti poroča, da so zlobne angleške kombinacije.

Novi portugalski poslaniki.

G. — Lisabona, 21. oktobra. Provinčna republikanska vlada je imenovala nove portugalske poslanike in sicer za Pariz znanega republikanca Lima, za Rim Brago in za London Reisa.

Argentinsko meso.

G. — Krakov, 21. oktobra. Mestni magistrat je bil obveščen, da dobri mesto Krakov koncem meseca 15.000 kg argentinskega mesa.

Censtohovski roparji in tatovi.

S. — Krakov, 21. oktobra. Iz Censtohove se poroča, da je preiskava nedvomno dognala, da je bil aretiran pater Izidor soudežen na umoru Maczochovega brata.

Ubijte jih!

»Ubijte jih! Te besede so se izustile v zadnji seji istrskega deželnega zbornika. Izgovoril jih je italijanski poslanec Polisini, ki je odprl vrata zbornice poučeni sodrgi ter kaže na slovanske poslance zaklical: Mazze li — ubijte jih!

Narodnostni boji v Avstriji divajo že desetletja. V tej borbi se je rabilo že najostrejše orožje in često so že vršile svoj posel zastrupljene puščice.

Na vseh črtah je prevladovala slepa politična strast, katere edini cilj in smoter je izrabiti vsa sredstva, da se pobije političnega nasprotnika na tla.

Valovi politične borbe so pluskali pri nas že izredno visoko, toda tako visoko še nikoli, kakor zadnja leta.

Nekaj časa se je zdejelo, da pojemači na vsi čerti narodna in politična nasprotstva v naši domovini.

Toda bilo je to samo navidezno, brezvitrje pred viharjem.

Sedaj je narodnostna in politična borba v naši domovini zopet na vrhuncu svojega razvoja in glede ostrosti in surovosti nadkriljuje vse, kar se je pri nas zgodilo v preteklosti...

V Istri so Italijani priredili deželno razstavo, ki so ji dali docela italijanski nacionalni značaj. Garibaldijev kip je dajal ti razstavi svoje obiležje. Razstava je končala, kakor je bilo pričakovati, z ogromnim primanjkljajem.

In ta primanjkljaj bi sedaj naj pokrila dežela, ki je po dve tretjinski večini slovenska. 50.000 bi naj istrska dežela žrtvovala za to italijansko nacionalno prireditev. Temu so se uprli istrski slovenski poslanec. Ker pa so Italijani z nasilstvom hoteli izvesti svoj naklep. Slovanom ni preostajalo drugega, da so tudi posegli po nasilnem orožju obstrukciji.

In takrat je odprl vrata istrskega deželnega zbornika poslanec Polisini ter zaklical pred vratmi stojeci poučeni sodrgi: Pridite semkaj in pobijte jih, namreč Slovane kot politične nasprotnike.

Torej geslo »Ubijaj« je sedaj postalo višek politične modrosti.

A ne samo v Istri!

Tudi v sosedni Goriški se skuša uveljaviti to načelo.

Tu je preroč novega političnega nauka o ubijanju političnih nasprotnikov katoliški duhovnik Anton Gregorčič.

Treba se je samo spomniti zadnje seje goriškega deželnega zbornika, kako je takrat divjal namestnik božji Gregorčič proti rodinom bratom po krvji samo zbog tega, ker se nečejo brezpokojno pokoriti njegovemu povetu.

LISTEK.

Gospoda Četrka letošnji dopust.

Spisal Blaž Pohlin.
(Dalje.)

»Ko grem od onih dveh zaljubljencev proti domu — solnce se je že precej nagnilo proti zahodu — in ravno premišljujem, da sem pravzaprav velik revej na svetu, ko moram tako-le žaltovo ubijati zlato dopustno svobodo in se potikati sam kot kak izreden »rodoljub z dežele« po Mestnem logu, kar mi pride nasproti prav srčano dekle. V meni je kar zagorelo. Takole v samoti, veš, občutim jaz do ženske neko čudno nagnjenje, ki mi razburi vse žile in žilice, posebno pa srce, zlasti pa, če vidim, da me tako bitje prav ljubezni po-gleda in če je njegova zunanjost pri-kupna.

Vse to se je zgodilo zdaj. Dekle se mi je vrhutega še zapeljivo smehljalo in ko sva si bila vstre, obrnila se je proti meni in rekla:

»Gospod, ali imate kakšno ciga-retot?«

Sicer nisem kadilec, kadim le vsake svete čase, vendar sem imel ta dan pri sebi par svalčie. Ljubeznivi

Ni malo manjkalo pa bi bil tudi don Gregorčič izustil krilate besede: Mazze li — ubijte jih!

In pri nas na Kranjskem?

Vzemite Lampeta!

Vse njegovo delovanje, vse nje-govo dejanje in nehanje meri na to, da bi za vsako ceno in pod vsakim pogojem uničil svoje politične na-sprotnike.

V borbi proti naprednjakom mu je dobrodošlo vsako, če tudi najgad-nješ in na jugoslovansko sredstvo.

Kakor poslanec Polisini, bi tu-di Lampe danes raje nego jutri od-prl na stežaj vrata deželine zbornice ter zaklical dobremu, a do skrajnosti fanatiziranemu našemu ljudstvu: Pojdite in ubijte jih!

Ubijte jih!

Nismo bogosloveci, a zdi se nam, da pravi VII. božja zapoved »Ne ubijaj!« Morda se motimo, morda ta zapoved božja ni več v veljavni?

Morda so jo že izbrisali iz svetih knjig? Morda, morda!

In čemu tudi ne?

V politiki je baje dovoljeno vsa-ko sredstvo, čemu bi ne bilo potem tudi dovoljeno ubijanje — moralno in fizično?

Saj je vendar najboljše in naj-probatnejše sredstvo, da se na nagei in najuspešnejši način iznebi političnega nasprotnika!

O daleč smo že prišli, da stoji vsa politika usurpiranih zastopnikov ljudstva v znamenju »Mazze li — ubijte jih!«

Ljubljanska draginja.

Vladni komisar je odredil pri-merne korake v svrhu, da dobi tudi Ljubljana pri prihodnjem dovozu ar-gentinskega mesa svoj delež. Saj kaj posebnega ni pričakovati in je čisto izključeno, da bi to moglo vplivati na cene, dokler se ne uvede sistematično dovažanje argentinskega mesa, a vladnemu komisarju se mora pri-znati, da zna uvaževati občne mnjenje. Prva poslatve argentinskega mesa je dospela v tork Trst. To meso je pripeljala ladja »Laura«, ki je iz Buenos Ayresa vozila do Trsta 26 dni. Ladja je pripeljala 23 ton zmrz-jenega govejega in kostrunovega mesa. Veterinarji so meso pregledali in dovolili izkladjanje. Večji del tega meso je bil odpeljan na Dunaj. V Trstu se prodaja to meso v dveh lok-alkah na račun občine. V Trstu se prodaja sprednji del po 1 K 28 v in zadnji del po 1 K 60 v, povprek velja torek 1 K 44 v. Na Dunaju pa je iz-räčunana povprečna cena na K 1-25, dasi morajo Dunajčani plačati želez-nici tovornine 4 K 89 v od vsakega kvintala. Tržačani so seveda hudi, da se njim argentinsko meso prodaja dražje, kakor Dunajčanom. Sicer pa argentinsko meso ni imelo v Trstu tistega uspeha, kakor se je pričakovalo. Ljudje pravijo, da ni tako okus-

no, kakor domače. To je pač naravno, ali saj je tudi cena razmeroma maj-hna, dasi je transport iz južne Ameri-ke dosti drag.

Škof Anton Bonaventura nadaljuje svoj posel!

Mislili smo, da je škofa Antona Bonaventuro izučila skušnja z rdečimi bukvicami in da bo prenehral s svojim pisateljevanjem, ki se abso-lutno ne strinja z dostojanstvom cer-kvenega kneza. Toda kakor se kaže, škofa ne izuče nobene skušnje in zdi se, kakor da bi se bil mož tako vgo-bil v spolna vprašanja, da ne more več živeti, ne da bi o njih razpravljai-ja ta ali oni način. Priznavamo, da je ljudstvo zlasti o spolnih vpraša-njih potreboval pouka, toda ta pouk

mu naj dado tisti, ki so v to poklicani, to je zdravniki. Gospod škof, ali res nimate toliko razsodnosti, da bi sami uvideli, da ljudstvo pohujšuje že samo dejstvo, da vi kot cerkveni dostojanstvenik obširno in natančno pišete o najintimnejših podrobnostih spolnega življenja, vi, kateremu je vobče prepovedano vsako spolno živ-ljenje? Ali ste mnenja, da preprosto ljudstvo, kateremu dajete v roke svoje proizvode, nič ne misli in ne raz-mišlja? Ali popolnoma izključujete možnost, da bi si to sicer neuko, a vendar bistro ljudstvo stavilo vpra-šanje: Od kod pa ve vse to škof in si-erer vse tako dobro in natanko? In da ima ljudstvo na taka vprašanja tudi takoj pri roki točen odgovor, to je jasno. Da pa se ta odgovor za škofa ne more prelaskavo glasiti, to je več nego gotovo. Škof seveda pušča v nemar vse te tehtne pomisleke ter na-daljuje svoje započeto delo v žanru svoje rdeče brošure. Sedaj je izdal knjigo »Staršem« II. zvezek. Tudi ta knjiga je pisana prav tako banalno in trivialno, kakor zloglasni nje-gov prvi proizvod, da se človek ne more ubraniti misli, da škof res piše vse te knjige zaradi — dobička. Ali bi ne bilo bolj umestno, da bi škof prepustil pisanje o teh delikatnih stvareh spretnejši in taktnejši roki strokovnjaka - zdravnika?

O deželni banki.

Klerikalci delajo na vse kriplje, da bi deželna banka čim najpreje pričela svoje delovanje. Uradništvo imajo že vse zbrano. Med tistimi, ki so določeni za uradnike pri deželni banki, so večinoma bivši napredniki, ki pa so pravočasno okrenili svoj plašč po vetrinu in nastopajo sedaj kot klerikalni pristaši — »iz prepriča-nja«. Za banko se v najkrajšem času prične graditi posebno poslopje. Kakor čujemo, bo ravnatelj deželne banke bivši ravnatelj »Zadružne Zveze« v Celju F r a n J o š t.

Če se hoče nemško znati.

Na neko okraju bolniško bla-gajno na Notranjskem je prišel sle-

rdečica, če ga nagovori dekle, ki je starejše in večje od njega.

Ona se je krepko nasmejala. Me-ne je pa postalo sram, ker sem občutil, da je v tem smehu bridek zasmeh mojega plahega obnašanja. Da bi svoje trhlo stališče nekoliko utrdil, dejal sem:

»Kam ste pa namenjeni vi?«

Zopet se je zasmehjala, a zdaj pri-srčno, ljubko, v sreč segajoče, nato me je pa prijela za rokav in rekla:

»Pojdva skupaj!«

Bil sem čisto pod njenim vplivom in brez ugovora in obotavljanja sem šel z njo. Šla sva po logu v na-sprotino smer, kakor sem bil name-njen domov. Po poti se je moji spremiščevalki jezik prav do dobra razvezal, da sem tudi jaz dobil pogum in govoril več, kot bi bil sicer. Govorila sva o marsičem, pri vsaki stvari je pa dekle obrnilo smisel be-sedi v tak tir, da sem kmalu spoznal, da imam opraviti s precej lahko stvarico. Kljub temu — ali recimo, tudi zato — mi je bila všeč. Tuintam me je za kako malenkost nalač šudarila po telesu ali me učipnila v roko ali v stegno, ker zadnje me je kar pri-vzdignilo. Ti še nisi oženjen, zato pa ne veš, kako učinkuje mlado poredno dekle na oženjenca, ki živi sicer leta in leta z ženo solidno življenje, to se pravi, da je tak durak, da se mu zdi pregrešno vsako najnavadnejše zna-nje z mladim ženskim spolom.

deči dopis, katerega priobčujemo tu dobesedno: »Ersuhe die Löblihe Be-eriks Kranken Kassa Die Meinen Burschen die Ih Abgemeldet Habe bit si fon selben tag an bis Heite den 10/10 angemeldet sind und Heite sind si fort Johan Gregl und Alojs Šinkovec. Josef Kremsler pleibt aber noch in der Kassa. Aler Hohahtung M. H.« Kdo razume to kolobocijo? Ali bi ne bilo veliko pametnejše, ako bi bil g. M. H. pisal pismo v sloven-ščini, bi ga vsaj kdaj razumel, tako pa brijejo samo norce iz njega go-spodje pri bolniški blagajni. In prav imajo, zakaj pa se srača postavlja s pavovim perjem!

Državni pravnik Trenz — predsed-nik ljubljanskega sodišča?

Iz Gradea nam pišejo: V krogih uradnikov tukajnjega nadodišča se zatrjuje, da se merodajni faktorji inten-zivno pečajo z vprašanjem na-slednika po predsedniku ljubljanskega deželnega sodišča — Levičniku s posebnim ozirom na to, ker le-ta tr-dočnato v ozadje in sedaj stoji v ospredju vseh kombinacij ljubljanske državni pravnik Trenz. Kakor stoje akcije sedaj, je toliko kakor gotovo, da po vpopokjenju Levičnikovem ne bo nične drugi postal predsednik ljubljanskega sodišča kakor Trenz. Mi beležimo to vest, kakor smo jo sprejeli.

Zdravniki proti koleri se iščejo!

Vlada je poslala zdravnikom na Kranjskem okrožnico, v kateri jih poziva, da se prijavijo za zdravnike oseb, ki bi oboleli na koleri. Obljubila jim je čas, dokler bodo imeli posla z bolniki, obolelimi na koleri, dnevno 40 K plače, za slučaj pa, da bi postali žrtve svojega poklica, po-knjino IX. činovniškega razreda njihovi rodbini. Ta ponudba je vsekakor zelo vabljava in gotovo je, da se bo težavnemu poklicu žrtvovalo mnogo naših zdravnikov ne toliko zaradi ugodnih pogojev, kakor pred vsem iz človekoljuba.

Ščipalnik je pozabil

včeraj popoldne nek dijak z Zalaznikovim filialom v Kolodvorski ulici. Prosi se ona dva gospoda, ki sta ga odnesla, da ga prineseta nemudoma ondi uslužbeni gospodčni nazaj, da ga zamore vrniti lastniku, če ne, pozovem znana »gospoda« z njunimi imeni.

Izgubljeno pismo.

Meseca julija je našemu uredništvu nekdo poslal pismo, ki ga pa nismo prejeli. Teden dni kasneje je do-tičnik poslal drugo pismo, v katerem je izrazil svoje začudenje, da nismo

S svojo znanko, ki mi je medpo-toma povedala, da ji je ime Tončika — blago tega imena prihaja k nam navadno iz zelene Štajerske — sem prišel iz loga na Vič. Revica je postala naenkrat silno lačna in jezna in ker sem tudi jaz čutil potrebo po želodčni okrepitvi, sva zavila v nizke gostilne prostorni vrt, kjer sva se vsebla v utico, gosto zaraščeno z raz-nim zelenjem. Tu sva si dala prinesti šunko in vina in reči se mora, da je jed in pijača obema izborno tekni-la. Posebno Tončiki. V dobrui ura sva spila že tri pollitre vina, ker je bila pa moja prijateljica še lačna, dal sem ji prinesi še salam in sira. Silno sem ji ustregel s tem. Ko je pokončala še to jed in je priromal že peti polliter na mizo, vsebla se je k meni, — preje sva si sedela nasproti — in me lju-bezivno objela ter poredno pošege-tala okrog koncev reber, da je že itak razburjena kri kar zašumela v meni. Ljubo stvarco sem tudi jaz pritisnil k sebi — predočil sem si medene tene, ki sem jih pred tolikim časom preživel z ženo — ter ji pritisnil na ustnice junaški poljub.

»Oj, ti zaljubljeni maček!« vskliknila je ona tako glasno, da sem ji koj položil na usta roko, ki je rav-nokar brodila nekoliko pod vratom; »kot bi bil petnajst let star.«

»Več Tončika,« dejal sem in jo privil k sebi, »ti si pa res fejt pu-nica.«

ukrenili tega, za kar je nas prosil v prvem svojem pismu. Odgovorili smo mu, da pisma nismo sprejeli. Ker smo dobili od urada, kjer je bilo pismo dano na pošto, zatrđilo, da se je le - to čisto gotovo poslalo določenega dne v Ljubljano, smo se za stvar zanimali in končno tudi dognali, kaj se je zgodilo z doličnim pismom. — Stvar je ta - le: Po pomoti so na takojšnji pošti vrgli dolično pismo v napačen poštni predal. Tako je prišlo pismo na napačen naslov. Pri poštnjakih je običaj, da se pisma, ki so pomotoma došla na napačen naslov, neodprtva dostavijo pravemu adresatu. Tu pa se to ni zgodilo, marveč se je pismo enostavno odprlo in njegova vsebina izrabila. Ne bomo navajali nobenih imen, samo to naglašamo, da je poštenost glavna čednost, ki diči človeka.

Iz sodne dvorane.

Okratno sodišče ljubljansko.

Lep mož. Še kot mlad otrok je priromal iz Beneške Slovenije na Kranjsko s svojim očetom Janez Cucci in je ostal v Škofljici. Medtem je odrastel in lani se je ozelenil s hčerjo posestnico Grudnovno na Škofljici. Zakon ni bil srečen. Mož je rad popaval in letal za drugimi ženskami. Letošnjo pomlad je Cucciju žena povila dete, ki je pa po porodu umrla in žena sama je smrtnonevarno zbolela. Mož se pa za njo ni nič brigal. Par dni pred njeno smrtjo se je cel dan vlačil okoli in je prišel šele zvečer domov ves pisan. Bolni svoji hčeri je stara Grudnovka skuhala kosilo in je celo pijanu pustila nekaj v loncu. Ko je Cucci prišel domu, se je silno razjezik, ko je slišal, da je Grudnovka skuhala kosilo. Pogabil je lonec z jedjo in ga je vrgel po tleh. Nato je vzel puško in je začel z njo groziti. Tako počenjanje bolni ženi seveda ni moglo koristiti. V par dneh je umrla in Cucci je postal vdovec. Zdaj je šele imel prav proste roke. Pred par tedni mu je stara Grudnovka očitala, da ji je hčer spravil na oni svet in da se vlači z ženskami. In Cucci je brž proti svoji tašči vložil tožbo zaradi žaljenja časti. Pred sodiščem se je pa vendar dosegl povravnava. Ampak malo je manjkalo, da se ni v zadnjem trenutku podrl. Cucci je namreč zahteval, da bo o vseh svetnikih on nesel na grob neki že kupljeni venec, Grudnovka pa, da ne on, temveč ona. In tako sta se prepirlala za tisti venec in bi se bila kdake kako dolgo, da jima ni sodnik prav energično zaklical »z bogom!« Venec je bil pač glavna stvar, vse drugo postranska.

Parturiunt mortes . . . V sodno dvorano okr. sodišča se je počasi pridralsala cela vrsta žensk; prišla je Ivana Debeljak, potem Ivana Strah, potem Frančiska Križaj, Marija Anžur, Cecilija Krne in Alojzija Kav-

Od srca se je zasmajala mojim besedam, ki se jim je poznal vinski vpliv in duh.

»Ti si pa fejst fant!«

»Fejst fant pa fejst punica!« sem rekel.

»Spadata skupaj!« pripomnila je ona.

Smejala sva se oba tako lepim besedam, še bolj pa njih pomenu in namenu.

Zlila sva vsak kozarec vina v se. Ko sem plačeval račun, bilo je sedem politrov, čutil sem, da se me je pijača prav poštano prijela. Kakor veš, sem glede zavživanja alkohola zmeren in ga ne spijem nikdar nad tri četrtnike. Zato mi je bil iz gostilne grede tudi korak kolikor toliko nestalen. Pa to ni delo nič. Vesel sem bil, kot bi dobil dečka za svojega otroka, svoje prijateljice sem se oprivel, ona pa mene — bila je že noč — na kar sva kolovratila zopet v idilični Mestni log, kraj čarobnosti in lepote.

Mislim, da tu lahko razpnom plašč krščanskega usmiljenja in ga pogrnem na svoje doživljaje. Vsaj na en del. Gleda drugega sem pa tako indiskreten, da ti ga povem po vsej pravici in resnici.«

(Daleko priboljšje.)

čič; Ursula Kompare pa je poslala svojo zakonsko polovico. In vsaka teh žensk je pripeljala seboj nekaj drobiša, s katerim jo je bil bog blagoslovil. Nazadnje jo je priromal še orožnik. »No, ta bo pa lepa« si je mislil časniški poročevalec, »če bo vsaka govorila samo pet minut — po navadi traja pa ženska govoranca mnogo delj — je že samo to pol ure, potem pa pridejo še otroci na vrsto, in — kar je glavno — različni medkluci, razburljive scene itd. itd.« Ampak stvar je bila čisto kratka. Še deset minut ni trajalo vse skupaj. »Ve ženske ste tožene, da ste rekli svojim otrokom, naj gredo pobirat premog na kolodvor v Zalogu. Ali je to res?« »Nismo rekli,« se oglasti zborovoditeljica. »Nismo rekli,« pritrdi takoj ves zbor. Ker nikdo ni mogel potrditi, da bi bile ženske res svoje otroke nagovorile, naj gredo jemati premog na kolodvor, je seveda sodnik vse oprostil. Tako hitro je bil konec cele storije, da ženice niti k besedi niso prišle. — Parturiunt mortes . . .

Razne stvari.

* Nemška morala. V Oberlössnitzu blizu Draždan so zaprli sanatorij radi škandaloznih razmer, ki so vladale v njem. Reda ni bilo nikakega, snažnosti nobene. Moški in ženske so se shajali, kadar in kakorkoli so hoteli. V sanatoriju je vladala prava nemška morala.

* Zopet katoliški propagator Karel May pred sodiščem. Včeraj se je pričela pred berolinskim sodiščem obravnava vsled pritožbe znamenega Mayevega nasprotnika Rudolfa Lebiusa. Lebius se je namreč pritožil proti odredbi sodišča, da ne sme ničesar žaljivega pisati o Mayu, sicer bi moral plačati 1000 mark kazni.

* Vse za vojaštvo. Rumunska vlada namerava najeti novo posojilo v znesku 250 milijonov. Denar bo porabila izključno v vojne namene.

Luccheni.

(Morilec avstrijske cesarice.)

12 let je tega, kar je bila avstrijska cesarica Elizabeta v Ženevi v Švici umorjena. Dne 10. septembra leta 1898. se je zgodil ta umor. Cesarica Elizabeta, ki je bila več let hudo bolna, se je takrat mudila v Teritoriju blizu Ženeve. Dne 10. septembra je prišla v Ženevo samo za nekaj ur. S svojo dvorno damo je hotela ob 2/4. popoldne iti iz hotela »Beau Rivage« na obrežje, da bi se z ladjo peljala v Territet. Na cesti blizu hotela jo je napadel italijanski anarhist Luccheni in ji zasadil bodalo v sreco. Sunil in zadel jo je tako, da je bila cesarica malo trenotkov pozneje mrtva. Luccheni je po izvršenem atentatu zbežal, a dva kočičja, ki sta videla atentat, sta ga dohitela in ga ujela. Dne 10. novembra 1898. je prišel Luccheni pred porotno sodišče v Ženevi in je bil obsojen na dosmrtno ječo. V kaznilični je prebil Luccheni 12 let. Čulo se je večkrat pritožbe, da je švicarska ječa premila. Zlasti dunajski listi so se operovali razvlnili, da dobiva Luccheni za hrano vsak dan meso, da dobiva svojo merico vina in vsak dan eno smotko. Luccheni je po svoji odsodbi opetovanu kazal znake blaznosti. Napadal je paznike in tudi kazniličnega ravnatelja in tudi usmrtil se je večkrat poskusil. Pred nekaj dnevi je zopet imel tak napad blaznosti, da so ga zaprli v podzemsko ječo.

Tam se je na jermen svojega čevlja obesil. Ko so prišli pazniki v njegovo celico, so ga našli mrtvega. Luccheni je bil rojen v Parizu 23. aprila 1873. Njegova mati je bila Italijanka, kdo je bil njegov oče, tega sam ni vedel. Bodil pri ti priliki omenjeno, da je umor cesarice posebno razburil primorske Slovence, kar je pač naravno, saj je bil Luccheni Italijan.

Primorski Slovenci so zaradi Lucchenijevega dejanja demonstrirali proti Italijanom in razbili nekaj italijanskih šip. Zaradi teh demonstracij so bili tako strahovite kaz-

novani, da jim je za vedno prešla volja še kdaj manifestovati svoja patriotska čustva.

Najnovejše vesti.

Prepovedano slavlje poljske socijalne demokracije.

G. — Krakov, 21. oktobra. Nestor poljskih socijalnih demokratov, Boleslav Limanovski bo obhajal v nedeljo svojo 75letnico in 50letnico literarnega delovanja. Poljski socijalni demokratje so mislili to proslaviti s posebnim slavljem. Policeja jim je pa slavlje zabranila, ter zažugala, da Limanovskega, ki je ruski podanik, v tem slučaju izžene.

Podrobnosti o Wellmannovem poskusnem poletu v Evropo.

O. — New York, 21. oktobra. Včeraj je dospel v pristanišče parnik »Trent«, na katerem se nahaja moštvo ponosrečenega Wellmannovega zrakoplova. Množica je Wellmannova navdušeno pozdravljala. Zrakoplov je prevozil 1016 milj in je bil 72 ur v zraku. Medpotoma so se pokvarili motorji in popokali propelerji. Zrakoplov je bil tako prepričen svoji usodi. Moštvo je mnogo trpeč pod spremembajo temperatur, ker je bil zrakoplov časih 3000 čevljev visoko, časih pa tik nad morjem. S strahovito hitrostjo je gnal vihar zrakoplov proti jugu, dokler niso v torek zjutra zrakoplovec naleteli na parnik »Trent«. Wellmannova so brzjavno povabila različna varijete - gledališča proti visoki odškodnini, da bi predaval o svojem poletu.

Cesarja Fran Josipa trg v Berolinu.

B. — Berolin, 21. oktobra. Včeraj je mestni občinski svet v svoji seji sklenil, da se odslej naprej imenuje veliki trg pred veliko opero v Berolinu »Cesar Fran Josipov trg.«

Turško posojilo.

B. — Pariz, 21. oktobra. Kakor se je včeraj zvečer govorilo na bordini, so se pogajanja glede najetja turškega posojila na Francoskem definitivno razbila.

Za kratek čas.

Fajmošter Jaka: Prosim, gospod zdravnik, zapišite mi vendar kako žavbico, da bo moj nos dobil navadno barvo.

Zdravnik: Vaš nos je res že kar vijoličast, a navsezadnje — kaj vas to ženira v vaši starosti?

Fajmošter Jaka: Ženira me, ženira. Kdor me sreča in vidi moj nos, pa me vpraša, kje se dobi kako prav dobro vino.

Poslane.*)

Odgovor g. M. Platu,

odgovornemu uredniku »Jutra.«

Kadar se od Pluta zahteva, naj plača kar je komu dolžan, grize okoli sebe kot gad, ki se mu je stopilo na rep. Ko je dobil 19. t. m. sodnijski odlok glede plačila K 720, katere je meni dolžan, se je na prav banditski način zaletel v mojo osebo tako, da me je v resnicu sram, da so me poštne ljudje kdaj videli v njegovi družbi. Koliko je pa resnice na njegovi trditvi, bode dokazala jasna slika, ki jo priobčim v par dneh, iz katere bo vsak lahko razvidel kako eden poštenjak in česa vsega je zmožen Plut!

Vladimir Gärtner.

* Za vsebino tega spisa je uredništvo odgovorno le toliko, kolikor doleta zakon.

Indajstaj in odgovorni urednik:
Rasto Pustolešek.

Borzna poročila.

Dunaj, 21. oktobra. Kurzi so včeraj na borsni zopet nekoliko popustili. 3%ne priorite Južne železnice so obdržale včerajšnji nivo. Razpoloženje je bilo do konca prav slabo. — Zlata renta je bila za 25 vin. višja. Devine so trdnjajo.

El. — London, 21. oktobra. Angloška banka je zvila diskont od 4 na 5%.

Ljubljanska

„Kreditna banka v Ljubljani“.

Uredni kurz denarjeve borze 20. oktobra 1910.

Močedobni papirji.	Denarji	Ulaganje
4%, majeva renta	93-15	93-35
4-2%, srebrna renta	96-75	96-95
4% avstr. kronška renta	98-10	98-30
4% ogr.	91-75	91-95
4% kranjsko deželno posojilo	96—	97—
4% k. o. češke dež. banke	94—	95—

Srednje.	219-50	225-50
Srečke iz 1860 %	321—	327—
" 1864	153—	159—
" zemeljske I. izdaje	298-50	304-50
" II.	277-	283
" ogrske hipotečne	248-50	254-50
" dun. komunalne	535-50	545-50
" avstr. kreditne	516—	526—
" ljubljanske	88—	94—
" avstr. rdeč. križa	60-25	64-25
" ogr.	37-25	41-25
" bazilika	27-50	31-50
" turike	256-25	259-25

Dolmio.	446—	448-50
Ljubljanske kreditne banke	666-25	667-25
Avstr. kreditnega zavoda	557—	558—
Dunajske bančne družbe	115-50	116-50
Južne železnice	754-75	755-75
Državne železnice	767-25	768-25
Alpine-Montan	259—	260-70
Češke žadkorne družbe	273—	274-50
Zivnostenske banke		

Valute.	11-37	11-40

<tbl_r cells="3" ix="5" maxcspan="1

